

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทาน โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนด้านการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนกับเกณฑ์คะแนนที่ตั้งไว้ 65

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 จำนวน 32 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. นิทาน จำนวน 20 เรื่อง แบ่งเป็นนิทานที่มีอยู่แล้วจำนวน 10 เรื่อง และนิทานที่เรียบเรียงจากนิทานอีสป จำนวน 10 เรื่อง
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทาน จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 20 ชั่วโมง
3. แบบทดสอบวัดด้านการอ่านและคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบแบบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ รวม 30 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานเป็นสื่อหลัก จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ 20 ชั่วโมง
2. หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนตามแผนการจัดเรียนรู้แล้ว ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียนมาคำนวณหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยร้อยละ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 65 นำเสนอข้อมูลโดยตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏผลว่า

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทาน จำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการเรียนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. คะแนนด้านการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน หลังจากเรียนโดยใช้นิทาน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทาน ครั้งนี้พบว่าคะแนนด้านการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งในภาพรวมและรายบุคคล อาจเป็นผลเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานเป็นสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ในการเลือกและสร้างนิทานที่ใช้เป็นสื่อหลักในการเรียนการสอน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเลือกและเรียบเรียงโดยได้ใช้หลักการดังนี้

1.1 เนื้อเรื่องไม่สั้น และยาวจนเกินไป ตัวละครไม่มาก อ่านแล้วสนุกสนาน เพื่อดึงดูดใจเด็ก มีความเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็กประถมศึกษา

1.2 เนื้อเรื่องสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การใช้ความคิดแก้ปัญหา เช่น เรื่อง นิทานเรื่องลูกนกตกตึก ได้กล่าวถึง ฟอนกและแม่นกมีลูก 5 ตัว ทั้งสองเฝ้าเลี้ยง ดูแลและทะนุถนอมลูกๆ จนกระทั่งลูกๆ เติบโตขึ้นมาและเมื่อถึงเวลาที่จะต้องจากฟอนกแม่นกไปสร้างครอบครัวของตนเอง ซึ่งได้ให้สัญญากับฟอนกและแม่นกว่า”จะกลับมาดูแลฟอนกและแม่นกอยู่เสมอ”

1.3 มีภาพลายเส้นให้นักเรียนระบายสีในนิทานทั้ง 10 เรื่องมีภาพลายเส้นประกอบเพื่อให้นักเรียนได้ระบายสีตามที่ตนถนัด ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน กระดาษหรือร่นที่จะอ่านเนื้อหาในนิทานเรื่องนั้น ๆ

2. ในการสร้างและใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทาน ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด และเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อ่าน และคิดวิเคราะห์ในทุกองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งกระบวนการอ่าน และกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, หน้า 53) ได้กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ และการดำรงชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถในด้านอื่นเหนือกว่าบุคคลอื่นๆ เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้จากประสบการณ์อันหลากหลาย และบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งวิธีการและสื่อที่นำมาใช้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดที่หลากหลาย และมีความคิดที่กว้างไกล สามารถคิดในเชิงลึกได้ คิดอย่างละเอียดลออได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 21-22) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิด เชิงลึก คิดอย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผล ตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล และความโต้แย้งที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้อง นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นมาจากอะไร เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ ใครเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ และสามารถบอกรายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามีความเป็นมาอย่างไรโดยนำเอาเทคนิคการใช้คำถามเชิงคิดวิเคราะห์ 5W1H มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง ซึ่งเป็นเทคนิคการใช้คำถามที่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นเทคนิคที่ช่วยจุดประกายความคิดของผู้เรียนได้ นอกจากนี้การใช้สื่อที่น่าสนใจมีความหลากหลาย และสวยงาม มาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยเร้าความสนใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสื่อนิทานต่างๆ ซึ่งมีมากมายหลายรูปแบบและน่าติดตาม ซึ่งเป็นสื่อที่เด็กในวัยนี้ให้ความสนใจดังที่จินตนา ไบกาซูยี (2542, หน้า 23) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกับ จีวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, หน้า 47) ว่าเด็กในวัยนี้จะสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับ นิทาน นิยาย ชอบจินตนาการ และจะสนใจเรื่องชีวิตประจำวันที่สนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเรียง ยศบุญเรือง (2550) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค 5W1H พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 60 คือมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.55 และผลงานวิจัยของกัญญา สิริพิศุภเศรษฐ์ (2548)

ซึ่งได้วิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมการตั้งคำถามที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำสื่อมาใช้อย่างเป็นระบบ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง และเหตุผลอีกประการหนึ่ง อาจเนื่องมาจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดีกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นคือ กิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ได้ลงมือทำงานด้วยตนเองท่ามกลางบรรยากาศ และสื่อที่น่าสนใจ และที่สำคัญนักเรียนได้ทราบผลการเรียนแต่ละครั้งในทันที และต่อเนื่อง จึงทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียน และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ อันส่งผลถึงคุณภาพของชิ้นงาน และคะแนนด้านการอ่านและคิดวิเคราะห์ เป็นที่น่าพึงพอใจยิ่ง ตลอดจนยังส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน เป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตมากขึ้น อีกทั้งนักเรียนยังสามารถตอบคำถามจากสิ่งที่อ่านได้ตรงประเด็น สามารถสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งเป็น สิ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียนตามที่หลักสูตรได้กำหนดเอาไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ควรศึกษาเทคนิคการใช้คำถามเพื่อการพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์ให้เข้าใจอย่างละเอียดลึกซึ้ง ก่อนนำไปใช้
2. ควรเน้นการใช้ภาษาที่สร้างสรรค์เชิงคิดวิเคราะห์กับนักเรียนบ่อย ๆ และควรใช้เวลาในการคิดหาคำตอบกับนักเรียน อย่าด่วนแนะคำตอบ หรือเฉลยคำตอบ และควรควรเป็นผู้สรุปปรับแต่งภาษาให้สละสลวยทุกครั้ง
3. ควรมีการยืดหยุ่นเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความสามารถของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ โดยใช้สื่อรูปแบบอื่นเช่น การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการศึกษานอกสถานที่จากแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น
2. ควรจัดให้มีกิจกรรมด้านการอ่านและคิดวิเคราะห์ในห้องสมุดโรงเรียน เช่น จัดกิจกรรมสัปดาห์การอ่านในห้องสมุดโรงเรียน และกิจกรรมค้นหาดวงเด่นนักอ่านตัวน้อย เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและในระดับชั้นอื่นต่อไป